

MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN DU LỊCH TẠI KHU VĂN HÓA NGUYỄN HUỖNH ĐỨC - LONG AN

Trương Thị Kim¹⁰, Ngô Hồ Anh Khôi¹¹, Nguyễn Trọng Cơ¹²

Tóm tắt: Du lịch đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển kinh tế xã hội của Việt Nam. Theo xu hướng phát triển ngành du lịch ngày nay, việc thu hút đông đảo khách du lịch trong nước và ngoài nước quan tâm đến địa danh du lịch là rất cần thiết, đặc biệt đối với ngành du lịch tại khu vực Đồng bằng Sông Cửu Long hiện nay chưa khai thác và phát triển về du lịch. Để tạo được sự chú ý của du khách về du lịch tại miền Tây thì việc cần thiết là cần phải đưa ra các giải pháp làm sao để cải tiến, nâng cấp các khu di tích, khu văn hóa... hiện có tại địa phương là điều cấp thiết. Vì đối với miền Tây, chủ yếu là khu vực đồng bằng, sông nước nổi bật lên là các công trình di tích văn hóa, lịch sử, lăng mộ của các danh nhân hào kiệt rất nhiều. Nhằm góp phần tri ân và giúp con cháu đời sau có hiểu biết về các vị anh hùng hào kiệt của đất nước, đồng thời khai thác về du lịch, bài viết đề xuất một số giải pháp phát triển du lịch tại khu văn hóa - lăng mộ Nguyễn Huỳnh Đức, Long An.

Từ khóa: du lịch, lăng mộ Nguyễn Huỳnh Đức, Long An, phát triển du lịch, kinh tế bền vững.

Abstract: Tourism plays an important role in the socioeconomic development of Vietnam. Following the trend of developing tourism industry today, it is necessary to attract a large number of domestic and foreign tourists interested in tourist sites, especially for the tourism industry in the Mekong Delta. Long currently has not exploited and developed.. In order to create the attention of tourists on tourism in the West, it is necessary to offer solutions to improve and upgrade the existing monuments, cultural areas. Because for the Western region, mainly the delta region, the prominent rivers and lakes are the cultural and historical monuments, tombs of many famous celebrities. In order to contribute gratitude and help future generations to have knowledge about the country's heroic heroes, and at the same time exploit tourism, the article proposes some solutions to develop tourism in cultural areas - Nguyen Huynh Duc's tomb in Long An.

Key words: Tourism, Tomb of Nguyen Huynh Duc, Long An province, tourism development, sustainable economy.

¹⁰ Phó trưởng phòng Tổ chức - Hành chính, Trường Đại học Nam Cần Thơ

¹¹ Thành viên thuộc Trung tâm UNESCO Nghiên cứu và Bảo tồn Cổ vật Việt Nam, Phó Giám đốc Ban Văn hóa trực thuộc Trung tâm UNESCO Khoa học Nhân văn và Cộng đồng

¹² Phó Giám đốc Trung tâm UNESCO Nghiên cứu và Bảo tồn Cổ vật Việt Nam

1. Đặt vấn đề

Trong những năm qua, ngành du lịch Việt Nam nhận được sự quan tâm và thu hút rất nhiều du khách nước ngoài, lượng du khách trong nước cũng góp phần đáng kể do nhu cầu cuộc sống. Du lịch Việt Nam ngày càng được biết nhiều hơn trên thế giới. Do đó, để thu hút sự quan tâm của du khách thế giới du lịch Việt Nam cần phải đa dạng, có điểm khác biệt, chất lượng dịch vụ phải được nâng cao hơn nữa. Đặc điểm chung của khách du lịch là sự khám phá, trải nghiệm, họ luôn muốn đi đến những vùng đất mới lạ, tìm hiểu những nền văn hóa độc đáo, những lối sống khác nhau. Từ những thực tế đó, du lịch Việt Nam cần phải được quan tâm thay đổi, cải tiến nhiều hơn nữa. Ngoài những danh lam, thắng cảnh của Việt Nam được thiên nhiên ban tặng, những công trình kiến trúc lịch sử cũng cần khai thác trùng tu, một mặt là tri ân những vị danh nhân hào kiệt của đất nước, một mặt là phát triển du lịch của địa phương. Một điểm đến rất đặc biệt ở tỉnh Long An là khu Lăng mộ tướng quân Nguyễn Huỳnh Đức, điểm đến này mang nhiều giá trị về mặt văn hóa lịch sử, phát triển tốt du lịch sẽ tôn vinh những giá trị tinh thần đồng thời ghi nhận những công lao của một anh hùng dân tộc. Tuy nhiên, hiện nay việc phát triển du lịch tại đây còn nhiều khó khăn, thách thức. Do đó, tác giả quyết định thực hiện đề tài khoa học này nhằm đề ra các giải pháp thúc đẩy phát triển các giá trị du lịch văn hóa tại khu tưởng niệm này.

2. Lịch sử về cụ Nguyễn Huỳnh Đức

Nguyễn Huỳnh Đức (1748 - 1819) là danh tướng và là công thần khai quốc của nhà Nguyễn. Ông là một trong số các võ quan cao cấp đầu tiên của triều Nguyễn, từng giữ chức Tổng trấn của cả Bắc Thành lẫn Gia Định Thành. Trước ông có tên là Huỳnh Tường Đức, sau nhờ lập được nhiều công lao nên được ban quốc tính họ Nguyễn, từ đó ông có họ kép là Nguyễn Huỳnh, sinh trưởng tại giồng Cái Én, làng Trường Khánh, châu Định Viễn, dinh Long Hồ (nay thuộc phường Khánh Hậu, thành phố Tân An, tỉnh Long An). Ông xuất thân trong một gia đình quan võ, ông nội là Huỳnh Châu, cha là Huỳnh Lương, đều theo phò chúa Nguyễn và đều được phong chức Cai đội. Năm 1731, cha và ông nội theo Điều khiển Trương Phước Vĩnh tham gia đánh dẹp cuộc nổi loạn Sá Tốt. Sau khi dẹp yên, vua Chân Lạp hoảng sợ, xin đem hai vùng đất là Peam Mesar (Mỹ Tho) và Longhôr (Vĩnh Long) dâng cho chúa Nguyễn Phúc Chu. Để tiện việc coi giữ, vị chúa này cho lập châu Định Viễn, dựng dinh Long Hồ, bổ nhiệm quan lại rồi đưa thêm dân Việt đến khai hoang lập nghiệp. Từ đó, gia đình ông ở lại khai khẩn và lập nghiệp tại nơi sinh ra ông.

Năm Nhâm Dần (1782), ông được phong chức Tiền quân. Năm 1799, ông được thăng chức Chương quản Hữu quân dinh, ra đánh lấy được Phan Rí, rồi Thị Nại (Bình Định). Năm sau, ông dẫn quân đánh hạ được thành Quy Nhơn, rồi được cử vào Nam cai quản xứ Định Tường. Năm 1802, Nguyễn Phúc Ánh lên ngôi vua, lấy hiệu là Gia Long, Nguyễn Huỳnh Đức được phong Quận công. Năm 1810, ông được làm Tổng trấn Bắc thành kiêm Khâm sai Chương tiền quân. Năm 1816, ông trở về Nam làm Tổng trấn Gia Định cùng với Hiệp Tổng

trần Trịnh Hoài Đức, cai quản toàn miền Nam. Năm Minh Mạng thứ 12 (1831), ông được truy tặng là Kiến Xương Quận công.

3. Thực trạng lăng mộ cụ Nguyễn Huỳnh Đức

Hiện nay, nơi quê quán của cụ Nguyễn Huỳnh Đức ở Long An, có đền và mộ của ông, được dòng tộc giữ gìn khá tốt. Ngôi điện lợp ngói lưu ly xanh được gia tộc xây dựng năm 2000 theo bản vẽ của Kiến trúc sư Nguyễn Bá Lăng, nguyên Viện trưởng Viện Khảo cổ Sài Gòn.

Tại đây có bức họa truyền thần được vẽ từ năm 1802, bộ ván độc mộc dài 3,4 m - rộng 1,8 m - dày 0,14 m, vốn là vật dụng của ông. Bên trong đền còn có 3 bộ lễ bộ (đồ binh khí), lọng và 4 cặp liễn đối ca ngợi công trạng ông do vua Gia Long ngự ban. Ở cuối chánh điện có khám thờ với bức đại tự do vua Tự Đức đề tặng vào năm 1854. Bên trong đền còn lưu giữ chiếc hộp sơn son đưng tám bản chiếu, chỉ, chế, sắc của nhiều vua Nguyễn phong tặng. Đặc biệt, nơi điện thờ còn lưu giữ đoạn kỷ do vua Xiêm La ban tặng vào năm 1789, khi ông đi sứ qua đó; một khánh lệnh bằng đồng do vua Gia Long ban tặng vào năm 1819.

Cách không xa đền là khu lăng mộ Nguyễn Huỳnh Đức được xây dựng từ thời Nguyễn, với nhiều cây sứ cổ thụ. Trước mộ có tấm bia đá cao 1,56 m - rộng 0,95 m được mang từ Huế vào. Mộ đắp nấm hình hộp: dài 3,4 m - rộng 2,7 m - cao 0,3 m (ảnh). Sau ngôi mộ là bình phong lớn có viết bài Thọ Phần Minh. Tất cả, được che chắn bằng những bức tường đá ong kiên cố. Trong khuôn viên này có cả thảy 9 cặp liễn đối, một bài minh, một bức bình phong bằng đá ong cao 3 m, có đắp nổi hoa văn hình cây đại thụ che mát cho đôi hươu...

Lăng mộ nhìn chính hướng nam, xây dựng bằng vật liệu hợp chất kết hợp với đá ong. Mặt bằng kiến trúc hình chữ nhật, thuộc loại hình đơn táng, chiều rộng 8,7 m, chiều dài 12 m. Kết cấu kiến trúc từ ngoài vào trong gồm: cửa lăng, bình phong tiền, sân tế, bia mộ, nấm mộ và bình phong hậu. Bao quanh là lớp tường thành kết hợp các trụ biểu búp sen. Bia mộ tạc bằng đá Non Nước (Ngũ Hành Sơn, Đà Nẵng) cao 1,55 m, rộng 0,9 m, dày 0,16 m, chạm nổi hoa văn tinh xảo hình mặt trời, hoa lá hóa rồng ở hai bên trán bia; diềm bia trang trí chạm nổi hình hoa cúc dây, hoa mai; trung tâm bia mộ đề quốc hiệu Việt Cổ, mộ của Khâm sai Gia Định thành Tổng trấn, Chuông Tiên quân, tặng thời Trung Dục vận công thân, Phụ quốc thượng tướng quân, Thượng trụ quốc, Thái phó Nguyễn Huỳnh tước Quận công, bia được lập vào tháng 11 năm Kỷ Mão (1819).

Sau nấm mộ là Bình phong hậu khép lại kiến trúc lăng mộ. Đáng chú ý là trên bức bình phong hậu có bài minh văn tương truyền nội dung minh văn do chính vua Gia Long ngự phê đề ghi nhớ công lao của một đại thần đã cùng mình vào sinh ra tử, từng là người bảo toàn tính mạng cho vua và sự trung hưng của triều Nguyễn.

Năm 1993, toàn thể khu di tích trên, được Bộ Văn hóa Thông tin công nhận là "di tích lịch sử cấp Quốc gia" theo số Quyết định 534-QĐ/BT ký ngày 11 tháng 5 năm 1993.

Trong đền có nhiều cổ vật và tư liệu rất giá trị trong việc nghiên cứu về vùng đất Nam bộ thế kỷ 18 - 19, những vật dụng sinh thời của ông được con cháu gìn giữ đến hôm nay. Đáng chú ý trong đó là chiếc võng - kiệu khi ông còn là Tổng trấn Bắc thành và Gia Định thành, đây là cổ vật quý giá, độc bản duy nhất hiện có ở VN; chiếc ghế gỗ chạm hoa văn tinh xảo do vua Thái Lan tặng ông trong thời gian ông thực hiện công vụ tại Thái Lan theo sự chỉ đạo của triều đình. Bộ ván bằng gỗ quý ông sử dụng khi ngủ gắn liền với những câu chuyện về sự linh thiêng.

Toàn bộ khu di tích được Bộ Văn hóa - Thông tin xếp hạng di tích quốc gia vào năm 1993. Tuy nhiên, hiện nhiều di vật tại đền thờ đang bị xuống cấp nghiêm trọng, trong đó đáng chú ý là chiếc võng làm bằng vật liệu tre, gỗ, vải... đang bị mục, xập xệ và có nguy cơ tan vụn, rất cần có dự án nghiên cứu, bảo quản và phục nguyên hình dáng chiếc võng quý giá này.

Nhà nghiên cứu Vương Thu Hồng (nguyên Phó giám đốc Bảo tàng tỉnh Long An) cho biết: “Nhân dân ở đây coi ông như là một vị tiên hiền có công khai cơ, mở đất và là một vị thần tiêu biểu cho lòng trung nghĩa, nên đã cùng gia tộc tổ chức trọng thể lễ Chu Niên của ông vào 3 ngày 7, 8, 9 tháng 9 âm lịch hằng năm. Truyền thống này được kéo dài gần 200 năm, bắt đầu từ năm 1820 kể từ ngày giỗ đầu của ông”.

4. Một số giải pháp phát triển du lịch khu di tích quốc gia lăng mộ Nguyễn Huỳnh Đức - Long An

4.1. Nhóm các giải pháp về xây dựng, trùng tu khu di tích văn hóa lăng mộ Nguyễn Huỳnh Đức:

Tập trung tiến hành trùng tu, sửa chữa các công trình: từ công trình lăng mộ và các cổ vật quý hiện có, tiến hành trùng tu các công trình xuống cấp, sửa chữa như di vật chiếc võng làm bằng tre, gỗ, vải... đang bị mục, xập xệ. Có biện pháp bảo quản di vật giá trị: chiếc ghế gỗ chạm hoa văn tinh xảo do vua Thái Lan tặng, chiếc võng - kiệu khi ông còn là Tổng trấn Bắc thành và Gia Định thành, đây là cổ vật quý giá, độc bản duy nhất hiện có ở Việt Nam,... và nhiều di vật quý giá khác.

Thứ hai là xây dựng thêm các công trình phụ, tiểu cảnh: xây dựng một số sản phẩm du lịch mới, hấp dẫn nhằm giữ chân khách tại lăng mộ. Chẳng hạn như tiểu cảnh kiến trúc hồ nước, vườn cảnh... nhằm tạo cảm giác thoải mái, thư thả khi đến đây. Ngoài ra có thể kết hợp xây dựng thêm khu nghỉ chân cho du khách với quang cảnh đơn giản nhưng ấn tượng mang nét riêng của vùng đất Long An.

4.2. Nhóm các giải pháp về truyền thông.

Thực hiện công tác truyền thông, quảng bá tuyên truyền thông tin về di tích lịch sử quốc gia lăng mộ Nguyễn Huỳnh Đức nhằm giúp cho du khách trong và ngoài nước có kiến thức về lăng mộ, những giá trị lịch sử mà lăng mộ đang lưu giữ, đặc biệt là thông tin về công lao của danh nhân hào kiệt lịch sử Nguyễn Huỳnh Đức. Tái hiện lại hoạt động ngày xưa trong những ngày lễ kỷ niệm tại lăng mộ, điển hình như tại Festival Huế 2008, lần đầu tiên hội thi tiến sĩ võ

của triều Nguyễn được tái hiện. Ban Tổ chức đã mời các võ sư ở các tỉnh có phong trào võ cổ truyền mạnh tham gia biểu diễn trong vai các tiến sĩ võ. Đặc biệt trước khi các tiến sĩ tham dự phần chung khảo thì khoảng 130 cấm vệ quân biểu diễn các bài côn, thương,... dưới sự điều khiển của một vị tiến sĩ, nhằm thể hiện khả năng huấn luyện quân binh, qua đó biểu dương và giới thiệu cho công chúng, du khách những đặc sắc của võ thuật cổ truyền Việt Nam.

4.3. Nhóm các giải pháp về Marketing - du lịch.

Thực hiện marketing du lịch. Đây là cách thức tìm hiểu nhu cầu của du khách và có những giải pháp phù hợp để thu hút khách hàng. Hoạt động marketing nhằm cải thiện khả năng cạnh tranh và góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế du lịch. Qua thực tiễn cho thấy, một số quốc gia thực hiện tốt hoạt động marketing đều đem lại hiệu quả cao và góp phần không nhỏ vào quá trình phát triển và tạo dựng thương hiệu du lịch.

Thực hiện là xúc tiến du lịch tại một số thị trường trọng điểm để thu hút khách du lịch, đẩy mạnh tuyên truyền các tour, điểm du lịch trên địa bàn tỉnh; nâng cao, giáo dục nhận thức về bảo vệ môi trường du lịch, ứng xử văn minh, lịch sự để xây dựng hình ảnh tốt đẹp của tỉnh với khách du lịch; khuyến khích người dân tham gia bảo vệ, gìn giữ các di vật tại lăng mộ và sản phẩm du lịch lân cận khác.

Xây dựng các hội thảo khoa học về du lịch, cần nghiên cứu, tận dụng những giá trị văn hóa của khu lăng mộ để kết nối nhiều thành phần trong xã hội chung tay nghiên cứu và phát triển du lịch. Đặc biệt là sự liên kết giữa 03 đối tượng chính: Chính quyền địa phương - Công ty du lịch - Người dân địa phương, 3 đối tượng này liên kết chặt chẽ chừng nào thì sự hiệu quả trong công tác du lịch sẽ được tăng cao chừng nấy.

Cần đưa điểm đến này trở thành một trong những điểm đến chính trong các chương trình tour du lịch lữ hành, tạo điều kiện để điểm đến luôn có lượng du khách ổn định theo thời gian. Song song đó cần thực hiện công tác đào tạo đội ngũ thuyết minh viên du lịch tại điểm thông thạo ngoại ngữ cũng như có kiến thức tốt về lịch sử, văn hóa....

5. Kết luận

Phát triển du lịch địa phương, cụ thể là tại khu vực các tỉnh Đồng bằng Sông Cửu Long từ các công trình di tích lịch sử quốc gia là vấn đề nan giải của địa phương nói riêng và cả nước nói chung. Để giải quyết hiệu quả vấn đề này cần có sự phối hợp giữa cơ quan chính quyền địa phương và các sở, ban, ngành, Sở Du lịch địa phương và các công ty du lịch lữ hành.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Nguyễn Hạnh, Trần Thị Thanh Nguyên (2005), *Lăng Nguyễn Huỳnh Đức*, NXB Trẻ.
- [2] Phan Khắc Thuận (2010), *Việt sử giai thoại*, Nhà Xuất bản Giáo dục Việt Nam.
- [3] Nhiều tác giả (2012), *Tiền quân Nguyễn Huỳnh Đức nhân vật - Võ nghiệp và di sản*, NXB Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh
- [4] Nguyễn Huỳnh Đức, trên Wikipedia, truy xuất ngày 20.08.2019, www.wikipedia.com.
- [5] Thúy Hà, *Hiến kế để du lịch phát triển bền vững*, trên Báo Văn hóa, truy xuất ngày 20.08.2019, www.baovanhoa.vn
- [6] Sơn Hòa, *Hồ tướng Nguyễn Huỳnh Đức*, trên Vietnamnet, truy xuất ngày 20.08.2019, www.vietnamnet.vn
- [7] Lương Chánh Tòng, “*Kỳ bí lăng mộ cổ: Lăng Tổng trấn Gia Định thành Nguyễn Huỳnh Đức*”, Thanh Niên Online, www.thanhnien.vn.